

Reforzo **R**

- Castelanismos: *burbuxas, *catalexo, *axuntamento, *frioleiro.
Palabras correctas correspondentes: burbullas, anteollo, concello, friorento.
- Onte non saín; pero mañá irei á piscina.
– Sempre ceo leite con galletas e despois, vou á cama.
– Agora, o can está fóra.
– Deixa a caixa de libros aí e móvete rapidamente.
- Lostregha – *lostrega*, ghaivota – *gaivota*, ghrasiosas – *graciosas*, lusidas – *lucidas*, azul – *azul*, presisas – *precisas*.

Ampliación **A**

- A romaría durou un día enteiro.
- *Xaula, *xulio, *persona, *adiós, *siglo, *amanecer.
- *Xaula – gaiola, *xulio – xullo, *persona – persoa, *adiós – adeus, *siglo – século, *amanecer – amanecer.
Oracións: resposta aberta.
- *Axiña* e *tarde*, de tempo.
– *Mañá*, de tempo; *alí*, de lugar.
– *Aí* e *detrás*, de lugar.
– *Facilmente*, de modo.
– *Nunca*, de tempo.
– *Aquí*, de lugar; *logo*, de tempo.
– *Ben*, de modo; *aquí*, de lugar.
- Seseo: *pas*, *resibiu*, *couse*.
Gheada: *Ghato*, *ghato*, *alegría*, *logho*, *pulgha*, *ghindouno*.

Comprensión lectora **CL**

- En Burela.
• En Lugo.
- A Asociación de Comerciantes, Industriais e Autónomos de Burela.
- b)
- En xullo.
- Unha fin de semana (a primeira de xullo).
- En 2012.
- Xogos, competicións, gastronomía, mercado, concertos.

- Que son de cerámica. Que son todas diferentes.
Investiga un pouco máis. Un *torque* é un colar metálico ríxido.

Avaliación da unidade **AV**

- O mago Antón.
- Un emperador.
- A súa espada.
• Pousouna no chan polo pomo, e quedou coa punta cara a arriba. Logo, tomouse sobre ela en horizontal.
- Si, porque aplaudía a fartar.
- a) Reverencia, b) reclamar, c) pomo, d) teso, e) aceno.
- Porque son palabras tomadas do castelán, aínda que teñan «aparencia» de galegas.
• EIXALEM: *meixela* – mexilla, LENOX: *lonxe* – leños, SATREDA: *estrada* – carreteira, MORALZAR: *almorzar* – desaiunar, VILIX: *lixivia* – lexía.
- a) De tempo: *xa*. b) De lugar: *arriba*, *enriba*. c) De modo: *ben*, *cerradamente*.
- Máis vale tarde que nunca (tempo).
– Moito e ben (modo) non hai quen.
– O que moito corre non vai lonxe (lugar).
– A cabra sempre (tempo) tira ao monte.
– Marzo, marzal, o que non empezou ben, remata mal (modo).
- a) O seseo consiste en pronunciar os sons [ce], [ci] ou [z] como [se], [si] ou [s].
b) A gheada consiste en pronunciar o [g] de ga, go, gu, gue, gui como [gh].
- Resposta aberta. Suxestións:
a) *Asender* (por *acender*), *cosiña* (por *cociña*), *sapato* (por *zapato*).
b) *Reghalo* (por *regalo*), *esghotar* (por *esgotar*), *ghitarra* (por *guitarra*).

Avaliación final **AF**

- Por esta orde: *conto*, *pronto*, *mente*, *sería*, *alegría*, *pobrezas*.
- Capricho, espantar, fada, novo, pobos, tristezas, varriña.
- Agudas: *dalgún*, *vivir*, *mellor*.
Graves: *vara*, *caprichos*.
Esdrúxula: *máxica*.
- a) *Queira* (verso 4).
b) *Sería* (verso 10), *alegría* (verso 12).

- 5** a) A fada (verso 2), b) os pobos (verso 15), c) esa vara (verso 5), d) miña mente (verso 8).
- 6** Á (verso 8), dos (verso 13).
- 7** Vara máxica, capricho novο, muller triste, pobos enteiros.
- Máxica: feminino, singular; novο: masculino, singular; triste: feminino, singular; enteiros: masculino, plural.
- 8** Ser: 2.ª conx., poder: 2.ª conx., vivir: 3.ª conx., ter: 2.ª conx., espantar: 1.ª conx., poñer: 2.ª conx., quitar: 1.ª conx.
- 9** Subliñado, o suxeito; en negriña, o predicado.
- As bruxas non teñen variña máxica. (Enunciativa negativa).
  - Viñeron onte os teus pais? (Interrogativa afirmativa).
- 10** Resposta aberta. Suxestión:
- a) Variña, maxia. b) Vivenda, convivir. c) Rapidamente, comodamente.

